

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

„JUTRA“

Po državnozbornih volitvah v Nemčiji

NEMŠKI NAROD PRED ALTERNATIVO: S FAŠISTI ALI S KOMUNISTI.

Za izid nemških državnozbornih volitev se je zanimal svet prav tako kakor nemški narod sam. Nekateri so pričakovali zmago Hitlerja, drugi njegov poraz, prav pa so imeli tretji, ki so ves čas trdili, da ne bo nobena stranka niti skupina strank dosegla absolutne večine in bo razmerje tudi v novem parlamentu tako, da normalno delo ne bo mogoče. Hitler, ki je po zadnjih državnozbornih volitvah dosegel v deželah in občinah silne zmage, je z ozirom na prejšnje stanje v državnem zboru sicer ogromno napredoval, vsaj za 100 odstotkov, z ozirom na uspehe pri predsedniških volitvah je pa komaj ohranil svoje posestno stanje. Zdi se, da je prišel do poslednjega viška, ki je bil v sedanjih razmerah še mogoč. Poslej se odpira pred njim samo še alternativa: ali dobiti kakorkoli v roke državno oblast ali pa izginiti prav tako, kakor se je pojavil! Drugega izhoda za Hitlerja in njegov pokret ni več. Pri svobodnih volitvah se število njegovih volilcev ne dá več povečati, kvečjemu zmanjšati.

Presenetil pa je nepričakovani porast komunistov. Napredovali so za okoli 700.000 glasov. S 5.263.719 glasovi in 89 mandati so sicer ostali precej daleč za narodnimi socialisti in socialistimi demokraciji, a pokazali so tako silovito agilnost in brezobzirnost, da predstavljajo sedaj za Nemčijo skoraj že večjo nevarnost kakor Hitlerjevi. Če se Hitlerju v najkrajšem času ne posreči dobiti oblasti in zatreti komunizma, potem je gotovo, da se bodo pričele njegove razočarane množice, posebno proletarske, približevati drugi skrajnosti, levi, in zgodil se prav lahko, da bo Nemčija iz fašizma padla v še bolj nevarni komunizem. Da bi mogla Papenova ali katera druga slična vlada zaustaviti komunizem ali ga celo zatreti, je popolnoma izključeno. Nemčija bo torej morala skoraj gotovo izbirati med dvema zlema: fašizmom in komunizmom. Vse pa kaže, da se gospoda von Papen in general Schleicher še ne nameravata odločiti niti za eno niti za drugo, najmanj pa za to, da bi komurkoli prepustila vlado.

Vprašanje je zato, če bo novi parlament sploh sklican, vsaj v doglednem času, in če se bo skušala najti parlamentarna rešitev iz sedanjega položaja? Papenova vlada nima danes za seboj nobene stranke, odvisna bi zato bila v parlamentu le od naklonjenosti te ali one grupe

oče. Da bi se obnovila nekdanja koalicija, je malo upanja; ta obnovitev bi pa tudi bila brez haska, ker ne bi razpolagala s potrebno večino. Za vlado proti Hitlerjevcem bi bili potrebni še tudi komunisti, a taka koalicija bi bila — če bi se sploh dala sestaviti — nemogoč absurd. Prav tako je nemogoče, da bi socialisti kakorkoli podpirali skupino, v kateri bi tvorili osnovno jedro narodni socialisti. Mogoča je torej samo koalicija narodnih socialistov, nemških nacionalcev in ostalih malih desničarskih frakcij, ki bi štela skupno 274 mandatov, torej 28 mandatov premalo do najmanjše potrebne večine 302. Vladati bi mogla s parlamentom samo tedaj, če bi se ji pridružil še centrum s svojimi 76 mandati in bavarsko ljudsko stranko z 22 mandati. Ta skupina bi z 98 mandati pomnožila desničarsko fronto do 372 poslancev, ki bi tvorili v vsakem primeru močno večino, sposobno za najdalekosežnejše sklepe in reforme. V primeru, če bi se pridružili centrumaši narodnim socialistom, bi pa lahko vladali tudi brez Hugenbergovih nacionalcev.

Ali je taka kombinacija mogoča? Na videz ni, kdor pa pozna zakulisje centruma, vé, da se položaj lahko prav kmalu spremeni in si Hitler in dr. Brüning kljub vsemu, kar je bilo med njima, seže ta v roko. Da je taka zveza na koncu vseh koncev vendarle mogoča, je povedal nedavno tudi g. Hugenberg sam. Javna tajnost je namreč, da sta tako Hitler kakor dr. Brüning povezana s tajnimi vezmi z Rimom, prvi s Quirinalom, drugi z Vatikanom. Če se Mussoliniju posreči doseči od Vatikana podporo za Hitlerja v obliki uplivanja na centrum in bavarske katoličane pod firmo komunistične nevarnosti, je taka koalicija najbrže kmalu mogoča. Sestava vlade take koalicije bi pa tudi že pomenila uvedbo fašistične diktature. Centrum bi imel pri Hitlerju enako vlogo, kakor so jo imeli fašizmu naklonjeni popolari v Italiji v začetku fašističnega režima pred desetimi leti. Prej ali slej bi se pretopili v enoto z narodnimi socialisti ali pa bi polagoma izpadli in se izgubili. Dr. Brüning se menda prav tega boji, zato se te koalicije tako krčevito brani.

Nadaljni razvoj dogodkov v Nemčiji je torej precej negotov, zato bo treba še počakati, preden bo mogoča dokončna sodba.

Zbližanje Bolgarije in Jugoslavije

»DER WIENER TAG« O JUGOSLOVANSKEM POKRETU V BOLGARIJI. — AKCIJA ITALIJE. — NOVE PRIPRAVE MAKEDONSTVUJOČIH.

DUNAJ, 2. avgusta. »Der Wiener Tag« objavlja iz Sofije obširen članek, v katerem opisuje zblíževanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Članek pravi, da se bolgarska javnost v zadnjem času veliko bavi z vprašanjem zblížanja Bolgarije in Jugoslavije. Po vojni, posebno po uboju Stambolijskega, je bilo to vprašanje potisnjeno v ozadje in do oblasti so prišli tisti, ki so podpirali bratomorno klanje. Makedonstvujoči so pošiljali na račun tujega imperializma v Jugoslavijo ubojalske in razbojniške tolpe. Pri zadnjih volitvah pa je prišla stranka pokojnega Stambolijskega v parlament zopet ojačena, toda ne tako, da bi dosegla nekdanjo veljavo. Vendar je dobila s tem bolgarska notranja in zunanja politika novo smer. Tuj uplivi so se zmanjšali in makedonstvujoči so bili precej ugnani. Tako se je zopet pričela diskusija o zblížanju z Jugoslavijo, kar pomeni oo-

raz fašistične politike v Bolgariji. Zdi se, da je bil to celo glavni vzrok, da je moral tako naglo izginiti italijanski zunanji minister G r a n d i. Iz tujine se sedaj poizkuša vse, da bi se to gibanje že v kraljevstvu, čeprav izvira iz zdravih sil ljudstva. Zdi se, da bodo za časopisno kampanjo stopili zopet v akcijo tudi makedonstvujoči, in sicer po nalogu neke tuje sile, samo da bi zopet pokvarili obojestransko prijateljsko razpoloženje.

PICCARDOVA POT V BRUSELJ.

BRUSELJ, 2. avgusta. Profesor Piccard je odpotoval danes s tovornim avtomobilom, v katerem vozi s seboj svojo gondolo, v Curih. Dijaki bruselske univerze so mu priredili pred odhodom velike ovacije. Profesor Piccard upa prispeti v Curih v 2 do 3 dneh.

Smrt prelata Ignacija Seipla

BIVŠI AVSTRIJSKI ZVEZNI KANCELJAR JE UMRL DAVI OB POL OSMI V PERNITZU NA NIŽJEM AVSTRIJSKEM.

DUNAJ, 2. avgusta. V sanatoriju »Wienwald« v Pernitzu na Nižjem Avstrijskem, je davi ob pol osmih preminul bivši avstrijski zvezni kanceljar dr. Ignacij S e i p e l. Kakor znano, je dr. Seipel bolehal že več let. Letos spomladi so začele njegove telesne moči vidno pešati, zato se je podal v sanatorij, kjer se je njegovo stanje le za kratko dobo izboljšalo. Pred nekaj dnevi so mu znova začele pojemati moči, dobil je zelo nizko temperaturo in oslabiljenje srca. Včeraj je še sprejel glavnega tajnika krščansko-socialne stranke, s katerim sta se razgovarjala o notranjem in zunanjem položaju Avstrije. Bil je še razmeroma veder, toda ob pol enih ponoči je nenadoma zapadel v agonijo, iz katere se ni več prebudil. Smrt je nastopila ob pol osmi uri zjutraj.

Z dr. Seipelom je odšel v večnost eden izmed najbolj nadarjenih politikov krščansko-socialne stranke. Rojen je bil l. 1876. na Dunaju. Po končanem študiju teologije je kmalu postal doktor ter je kot tak dobil leta

1909. profesuro za moralno teologijo na dunajski univerzi. Leta 1919. je bil imenovan za ministra socialne politike v Lammaschovi vladi, ki je bila zadnja nekdanje monarhije. Dr. Seipel se ni nikdar odrekel svojemu monarhističnemu mišljenju in je bil tih prijatelj Habsburžanov. V avstrijski republiki je trikrat sestavil vlado in pod njegovim vodstvom je bil sklenjen v Ženevi tudi takozvani ženevski protokol, s katerim je bila utemeljena rekonstrukcija Avstrije. Kod odličnega pisatelja, je spisal poleg mnogih teoloških tudi politična dela, eno najvažnejših je bilo »Nation und Staat« (Narod in država).

DUNAJ, 2. avgusta. Vest o nenadni smrti bivšega zveznega kancelarja, prelata dr. Ignacija Seipla, je napravila tu zelo globok vtis. Poslopja krščansko-socialnih institucij so v znak žalovanja izvesila črne zastave. Na parlamentu pa visi državna zastava na pol droga. Odredbe za žalovanje še niso bile izdane. Če ni pokojni dr. Seipel drugače odredil, bo pokopan na državne stroške.

Politični pokret ameriških veteranov

VETERANI SO SE PRESELILI V JOHNSTOWN V PENNSYLVANIJI. — ŽUPANOV APEL NA PREDSEDNIKA HOOVERJA.

NEWYORK, 2. avgusta. V Johnstownu v Pennsylvaniji, kjer se zdaj zbira iz Washingtona pregnani bivši bojevniki, je nastalo med prebivalstvom veliko vznemirjenje. Župan mesteca, ki šteje 70.000 prebivalcev, je poslal Rdečemu križu brzojavko, v kateri naglaša nevarnost položaja. Dalje pravi, da so tisoči moških, žensk in otrok v obupu in bedi, ker nimajo nobenih živežnih, oblačilnih in prevoznih sredstev. Mestni župan je poslal posebno brzojavko tudi predsedniku Hooverju, v kateri ga poziva v imenu

človečanstva, da dokaže, da je Američanec in da izposluje pri Rdečem križu čim prejšnjo pomoč. Major Water najbrže ne bo ugodil želji mestnega župana, da bi poslal veterane domov. S svojim štabom se je nastanil na nekem posestvu, ki mu ga je dala na razpolago neka veleposestnica. S tega posestva bo Waters vodil volilno borbo za izvolitev za predsednika republike. Waters izjavlja, da bodo glasovi bivših bojevnikov dosegli, da bo na zakonit način odvzeta oblast iz rok denarne sile in vrnjena narodu.

Maniu zopet vodja stranke

Vdal se je želji svojih pristašev. Popuščanje napetosti med strankami.

BUKAREŠTA, 2. avgusta. »R a d o r« poroča: Prevzemajoč ponovno ponujeno mu predsedništvo narodne caranistične stranke, je g. Julij M a n i u podal izjavo, v kateri je izrazil zadovoljstvo nad tem, da vidi stranko čvrsto zbrano okrog kralja Karola, ki je ob tej priliki dal narodu možnost, da izrazi svojo voljo in da izkoristi svoje ustavne pravice s svobodnimi volitvami. Vrnitev g. Maniu na čelo narodne kmečke stranke je napravila najboljši vtis v političnih krogih in izzvala popuščanje napetosti med strankami.

Precentev škode v Bosni

BANJA LUKA, 2. avgusta. Listi so že pogosto poročali o strašnih elementarnih neizgledah v vrbaski banovini, ki so v večji ali manjši meri prizadele skoro vse okraje v banovini. Kmetijski oddelek vrbaske banske uprave se trenutno bavi z zbiranjem podatkov o višini materialne škode. Kakor izgleda, so elementarne neizgleda najtežje zadele gračanški okraj, ki je skoraj dobesedno uničen. Škoda v tem okraju se ceni na približno tri milijone dinarjev.

Velike francoske vojaške vaje

PARIZ, 2. avgusta. Po podatkih iz dobro obveščenih krogov, bodo letošnji veliki manevri francoske armade med 20. in 30. septembrom. Na manevrih bo sodelovalo 15 pehotnih divizij, 20 topniških divizij, 1 konjeniška divizija in večje število drugih edinic vseh vrst orožja. Skupno bo udeleženih na manevrih 40 tisoč mož. Manevre bo vodil član vrhovnega vojnega sveta in šef generalnega štaba francoske armade general Gamelin. Na letošnjih manevrih bo posvečena glavna pozornost proučevanju taktike tako imenovanih mehaniških borbenih oddelkov, obenem pa se bo preizkusila tudi praktična stran nekih novih avtomobilov, ki naj služijo oskrbovanju težkih bojnih tankov.

KATASTROFALNA POVODENJ NA KITAJSKEM.

SANGHAJ, 2. avgusta. Ozemlje pri Kantonu je zalila katastrofalna povodenj. V vodi je našlo smrt nad 200 ljudi. Materialna škoda je ogromna.

Nedovoljeno zaposlevanje tujcev

Nameščenci v javnih lokalih, ki ne razumejo našega jezika.

V »Večerniku« smo že svoječasno ugotovili, da se zaposlujejo v Mariboru pod firmo neplačanih sorodnikov razni Nemci in Nemke iz Avstrije, ne da bi imeli za to potrebno dovoljenje policije in inspekcije dela. Dva taka tipična primera je izsledila policija prav v zadnjih tednih. Tako je stregla gostom v novi Pfančevi delikatesni trgovini na Aleksandrovi cesti neka Truda Altenberger iz Gradca, in sicer od 23. maja do 30. junija. Na njeno mesto je pa prišla 14. julija Marija Mayer, prav tako graška Nemka in avstrijska državljanka, ki ni razumela besedice državnega jezika in je povzročila s tem več incidentov. To ji je tudi izpodkopal tla in se mora po odredbi policijske oblasti odstraniti. Neverjetno je, da si upajo podjetniki še sedaj puščati v lokalih, kjer je treba obče-ovati s strankami, ljudi, ki ne razumejo slovenskega jezika; s tem hočejo menda dokazati, da na slovenske goste sploh ne reflektirajo. Podobnih primerov je najbrže še več, zato je potrebno, da se čim se izsledijo, javijo predstojništvu mestne policije.

Šim naročnikom

Poučljivki številki smo priložili položnice. Cenjene naročnike vljudo prosimo, da nam naročnino čim prej nakažejo. Z rednimi nakazili olajšajo naročniki upravi mnogo dela, sami pa si zasigu- rajo redno dostavo lista.

Uprava »Večernika«.

Slavnostno odlikovanje razvanskih gasilcev.

V soboto 6. t. m. bo ob 17. uri slavnostno odlikovanje osmih zaslužnih razvanskih gasilcev, 25letnih sodelavcev in ustanoviteljev društva, katero bo osebno izvršil okrajni glavar g. Milan Makar, ob navzočnosti drugih dostojanstvenikov. Po slavnostnem obredu bo svečano polaganje vencev na grobove pokojnih gasilcev na domačem pokopališču.

Predavanje za mojstersko izpite danes v torek zvečer v risalnici deške meščanske šole odpade, ker je predavatelj nujno odpotoval. Prihodnje predavanje bo v sredo zvečer ob običajni uri.

Pisarna »Mariborskega tedna« je v palači Banovinske hranilnice, Gosposka ul. 36. Telefon 28-00. Vse stanovanjske napovedi naj se pošljejo ali osebno napovedo tej pisarni.

»Prodana nevesta« na Trgu svobode. Za uprizoritev »Prodane neveste« na Trgu svobode potrebuje gledališče še 20 dam in 20 gospodov. Kdor bi imel veselje sodelovati, naj se prijavi drevi ob pol 20. uri na Trgu svobode.

Večerni promenadni koncert. Na splošno željo občinstva bo v četrtek zvečer od 20. do pol 22. ure zopet promenadni koncert v mestnem parku. Na koncertu bo tokrat igrala železničarska godba »Drava«.

Iz vodno-sportnega odseka ISSK Maribora.

Na verandi pri »Orlu« bo v četrtek ob 20. uri važen sestanek vodno-sportnega odseka ISSK Maribora. Pridite vsi in točno! — Načelnik.

Nova žrtev Drave. Z veseljem in petjem so se odpravili preteklo sredo popoldan na kopanje v Dravo fantje iz Rošnje pri Sv. Janžu na Dravskem polju, med njimi tudi 18letni Alojzij Ertl iz Rošnje. Po polurnem kopanju pa so se fantje šli merit, kdo bo prvi preplaval na levi breg Drave, a ta stava je bila usodna! V neposredni bližini brega so nenadoma zajeli vrtinci vzornega mladeniča Ertla ter ga potegnili v temno globino. Zaman so čakali ostali tovariši, da se zopet prikaže na površju. Sluteč nesrečo, ki mu preti, so se takoj odpravili v smeri proti vrtincu, bilo pa je zaman vse njihovo prizadevanje. Uglednega mladeniča, ki je bil zgled ostalim fantom, so zagrnili mrzli valovi Drave. Kljub vestnemu iskanju s čolni trupla še do danes niso našli.

Tatvina. Zlikovci so se splazili včeraj popoldne v vrt posestnika Vodeba v Kamniški ulici in odnesli košaro nabranih marelic in 100 kilogramov železa, ki je bilo last tvrdke Šlajmer in Jelenc.

Ubijalci in tatovi pred sodniki

UBOJA V RUŠAH IN MAKOLAH. USODNE MENICE. TATINSKI NAGONI.

Dva uboja.

Mali kazenski senat je obravnaval danes dopoldne poleg zločinov tatvine tudi žalosten primer fantovske posirovelosti.

Bilo je nekega dne, ko so bili ruški fantje pri naboru v Mariboru. Po povratku v Ruše so najprej pili v Ozvaldovi gostilni, kjer jim je Juršetov Tone igral na harmoniko. Od tam so šli k Šmidhoferju in popivali naprej. Veselim fantom nabornikom se je pridružil še 21-letni hlapec Mirko Petrinčič, uslužben pri nekem kmetu v Rušah. Petrinčič je bil znan pretepač in fantje ga niso bili nič kaj veselji. Kmalu je zavrnela v niem nemirna kri in jel je izzivati in klicati na korajžo. Lotil se je najprej nekega motociklista, ki je prišel iz Maribora in pustil svoj motor pred gostilno. Ko je skušal Jurše pomiriti razjarjenega Petrinčiča, sta se pograbila in Jurše je prisolil Petrinčiču nekaj zausnic. To je dalo seveda povod krvavemu dogodku. Petrinčič je besen izvlekel bodalo in sunil Juršeta v prsa in levo pleče. Jurše se je zgrudil na tla in kmalu nato izdihnil. Pri obravnavi je zatrjeval obtoženec, da je le v sili segel po nožu in ne vé, kaj je delal, ker je bil preveč zmešan. Zagovor mu seveda ni pomagal in obsojen je bil na 6 let težke ječe. Branil ga je doktor Kumbatovič.

Nato je stopil pred kazenski senat 21-letni posestniški sin Jože Kodrič iz Jaster nika, obtožen, da je v juniju letošnjega leta v Makolah smrtno zabodel Franca Kranjca. Kakor navaja obtoženica, je bilo med obtožencem in pokojnim Kranjcem staro sovraštvo. Že lansko leto sta se ob neki priliki spoprijela, pa tudi pozneje so nastale med njima manjše praske. Navadno pa sovraštvo med našimi fanti na deželi ne traja dolgo in se prejalislej spet spoprijaznijo in sklenejo ponovno prijateljstvo. Ob takih prilikah mora eden ali drugi plačati nekaj litrov vina, da nov sporazum bolj drži. Tako sta tudi obtoženec in pokojni Kranjc pila usodnega večera v neki gostilni »likof« njunega sovraštva. Segla sta si v roke in vse je bilo navidez pozabljeno. Domov grede pa sta se začela znova pripraviti in obtoženec se je vzbudilo staro sovraštvo. Ko sta dospela blizu Kranjčeve hiše, je pokojni France dvakrat veselo zavriskal. Jožeta je to pogrelo, v njegovi desnici se je zabliskal nož, planil je na Franceta in mu ga zabodel v srce. Pri obravnavi se je obtoženec zagovarjal s silobranom. Obsojen je bil na 8 let težke ječe. Branil ga je g. dr. Kukovec.

Menica.

Kako nevarna listina je menica, si bo pač za vselej zapomnil Josip Habjanček, posestnik iz Marenberga. Habjanček je bil v septembru pred dvema letoma v poslovnih stikih s špedicijsko tvrdko »Kontinental«, katere lastnik je bil Josip Košuta. Takrat sta se Habjanček in Košuta dogovorila, da bo Habjanček za mesečno plačilo 2000 Din opravljal služ-

Vreme.

Obeta se nam stanovitejšje, pravo vroče poletno vreme. Po vseh krajih naše države je včeraj precej visoko zlezlo živo srebro v toplomerih. V Mariboru je znašala najvišja temperatura 29 (najnižja 23) v Ljubljani 33, v Zagrebu in Splitu 30 in v Beogradu 29 stopinj. Davi ob 7. uri je kazal barometer v Mariboru pri 24 stopinjah 739,7, reduciran na ničlo pa 736,8, temperatura je znašala ob 11. uri dopoldne 28 stopinj.

Zločin?

Pri Vurbergu je včeraj popoldne naplavila Drava truplo 17letnega tapetniškega vajenca Albina Žumka, o katerem smo pred kratkim poročali, da je neznan kam izginil. Truplo je bilo oblečeno, na glavi pa je imelo hude poškodbe. Ker ni izključeno, da je bil mladenič žrtev brezvestnih napadalcev, ki so ga najprej ubili in nato vrgli v Dravo, je odredilo tukajšnje državno tožilstvo obširno preiskavo. Na kraj, kjer so našli truplo, se je podala sadna komisija, obstoječa iz zdravniškega izvedenca dr. Jurečka in preiskovalnega sodnika Kramerja, ki bo truplo obducirala in ugotovila vzroke tragične mladeničeve smrti.

bo spremljevalca, položiti pa je moral kavcijo v znesku 45.000 Din. Za to vsoto je jamčil Košuta s svojim avtom, vrednim 200.000 Din. Nekaj dni po vstopu v službo je Košuta pridobil Habjančka, da mu je podpisal menico golico, katero je lahko izpolnil do zneska 100.000 Din. Zatrjeval je, da je to le formalnost in da mora menico izročiti tvrdki, kjer je kupil avtomobil. Habjanček pa ni bil poučen o menicah in je menično golico tudi res podpisal. Že v aprilu naslednjega leta je pa prišlo pismo od sodišča, in Habjanček je imel velike sitnosti, a vse to ga ni izučilo. Ko je podjetje »Kontinental« kupilo še drugi avtomobil za 231.000 Din, je bilo treba podpisati 25 menic po 8900 Din. Tudi te menice je Habjanček podpisal. V septembru predlanskega leta je iskalo Košutovo podjetje večje posojilo oziroma družabnika s 60.000 Din. Košuta je pridobil za to nekega Antona Novaka, ki je bil pripravjen vložiti denar za primerno jamstvo. Habjanček je pomagal — in Novak se je vknjižil na njegovo posestvo.

Križa pa je zajela tudi tvrdko »Kontinental«, Habjanček je računal: 45.000 in 25krat 8900 in 30.000 in 60.000. A tedaj so se jeli pri njem oglašati upniki, prihajali so menični protesti in zapadlo je tudi Novakovo posojilo. V teh težkih časih se je Habjanček čutil prevaranega in je Košuto tožil. Razprava je bila že parkrat razpisana, a obtoženca ni bilo na spregled, kakor tudi ne danes. Zato je senat sklenil, da se razpiše ponovna razprava in se obtoženci s silo privedejo k obravnavi.

Trije tatovi.

Drug za drugim so se vrstili. Prvi je sedel na zatožni klop stari grešnik Tone Pukšič, ki ne more pustiti na miru tuje lastnine. Doma je Tone iz Kleč pri Slovenski Bistrici in je delal zadnje čase pri nekem kmetu. Že osemkrat je stal pred sodnikom in presedel že dve leti težke ječe radi tatvine. Tokrat je imel na vesti tudi vlom v stanovanje Marijete Mlakarjeve na Brežni, kateri je odnesel razne obleke v vrednosti 2500 Din in torbico z gotovino 2500 Din. Tone se je bil pri Mlakarjevi dobro založil in zato so ga tudi pošteno zašili. Obsojen je bil na tri leta težke ječe in na plačilo 4000 Din oškodovanki. Obtoženca je zagovarjal dr. Reisman.

Za Tonetom sta vstopila v razpravno dvorano mati in sin. Obtoženica navaja, da je Ivan, ki je še mlad, vlomil v maju letošnjega leta pri Ani Skutnikovi v Mlakah in ji odnesel dva jurja in še nekaj čez. Mati Jera Lešnikova, kočarica iz Spodnje Vižinge, pa je soobtožena, ker je ukradeni denar od svojega sina sprejela. Sodba: Ivan 4 mesece, njegova soobtožena mati Jera pa 3 mesece strogega zapora.

Vse razprave je vodil vss. g. dr. Tombak, prisednika sta bila okrožna sodnika gg. dr. Čemer in Kramer. Državno tožilstvo je zastopal namestnik državnega tožilca g. Sever.

Uboj v Košakih.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o krvavem dogodku v Košakih smo doznali, da ni nastal pretep v gostilni pri Kekcu, ampak zunaj na dvorišču, kjer je iz malenkostnega vzroka navalil Franc Kukovec na hlapca Petra Kosa in ga usmrtil. Pokojni Peter Kos je bil miren in trezen mladenič. Pokopali ga bodo jutri na pobeškem pokopališču.

Sirov pretep.

Med delavci, ki so se vračli snoči z dela v Počehovi, je nastal hud prepir, v katerem je neki delavec z vsjo silo udaril z motiko 26letnega delavca Franca Kranjca po glavi. Kranjc se je zgrudil in omedlel. Poklicani reševalci so ga z avtom prepeljali v bolnišnico.

Tri nezgode.

Pri delu se je včeraj v Pesnici nevarno porezal na nekem nožu 19letni Rupert Muster. Hujša nezgoda je doletela tudi Martina Rečnika, posestniškega sina iz Hoč. Padel je in se močno porezal na steklu ter si poškodoval desno roko v zapetju. Radi slabosti se je zgrudila na Vodnikovem trgu že priletna Marija Samčeva. Vse tri ponesrečence so prepeljali v bolnišnico.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvestja paoudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Obiščite Maribor!

Ob priliki »Mariborskega tedna«. »Prodana nevesta« na Trgu svobode. Monstre koncert v mestnem parku. Velike veslaške, skakalne in nogometne tekme. Konjske dirke. Razne razstave. Poslužite se

polovične vožnje

ki velja od 2. do 19. avgusta. Legitimacije se dobe pri »Putniku« in pri vseh njegovih podružnicah ter denarnih zavodih. Legitimacije razpošilja tudi pisarna »Mariborskega tedna«, Gosposka ul., palača Banovinske hranilnice, telef. št. 28-00.

Sedmega avgusta 1932 proslava 10-letnice koče na Klopnem vrhu!

Karambol.

Na križišču Smoletove in Valvazorjeve nlice sta včeraj popoldne trčila skupaj neki osebni avto in kolesar Josip Tramshek. Kolesar, se je pri padcu hujše poškodoval na levi roki.

Ukradeni kolesi.

Tatovi koles so še vedno pridno na delu. Včeraj je zmanjkalo kolo trgovskemu vajencu Rudolfu Stepišniku, kiga je bil pustil pred Dobljekarjevo trgovino v Tattenbachovi ulici. Kolo je bilo vredno 1600 Di. Mesarju Jerneju Fidlerju pa je nekdo odpeljal kolo izpred gostilne Lipovšek na Glavnem trgu.

Velika kavarna: vsak dan umetniške predstave.

Aretacija drznega vlomilca.

Prebivalstvo Dravskega polja je bilo zadnje čase deležno čestih vlomov in tatvin. Vlomi so bili izvršeni zmiraj na enak način ter ob istih urah. Jasno je, da je vlome izvrševala le ena oseba, to pa jako oprezno in hitro. Tat je vlamljal posebno rad v vinske kleti, živel pa je tudi od beračenja. Te dni pa se je končno aginemu orožništvu iz Ptujja posrečilo izslediti drznega lopova, ki vse priznava, zagovarja pa se, da je vlamljal zato, ker je imel priliko ter ga je k temu gnala beda. Oddan je bil sodišču v Ptuj, kjer bo za svoja dejanja prejel zaslužen kazni.

Samomor.

Včeraj dopoldne so našli v stanovanju v Klavniški ulici obešenega 75letnega vratarja Antona Kavčiča, uslužbenega pri tvrdki Freund. Možakar je bil zadnje čase zelo potr in je večkrat pravil domačim, da si bo vzel življenje. Nedvomno je v duševni zmedenosti poiskal vrv in se obesil. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Poklicani zdravnik je mogel ugotoviti le še smrt in je zato odredil, da so truplo tragično preminulega starčka prepeljali v mrtvašnico na pobeško pokopališče. Pokojni Kavčič je bil nepretgoma osemnajst let vratar. Kaj ga pa je pripravilo, da se je odločil za tako žalostno smrt, ni znano.

Nočni požar v Hajdini.

V noči od sobote na nedeljo je okoli 21. ure nenadoma začela goreti stanovanjska hiša posestnice Marije Mežnaričeve v Hajdini na Dravskem polju. Ker je bila hiša krita s slamo, jo je ogenj mahoma objel ter je bilo reševanje pohištva, kakor tudi živil shranjenih na podstrešju, popolnoma izključeno. Na kraj nesreče so takoj dospeli gasilci iz Hajdine, kakor tudi iz Ptujja. Gašenje gorečih objektov pa je bilo radi pomanjkanja vode silno otežkočeno. Črpali so vodo le iz vodnjakov, v katerih je je pa kaj kmalo zmanjkalo. Škode je okoli 30.000 Din, je pa deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni znano, sumijo pa, da ga je podtaknila zlobna roka drznega požigalca. Orožništvo iz Hajdine je pridno na delu, da čimprej pojasni vzrok požara.

Požar pri Sv. Jakobu.

V noči na ponedeljek je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Hajnčiča pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Ker so bili vsi objekti s slamo kriti, se je ogenj naglo širil in do tal vpepelil stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje in svinjake. Le s težavo so si ljudje rešili golo življenje. Gašenje je bilo radi pomanjkanja vode silno otežkočeno. Škoda je velika. Kako je požar nastal, se ne vé.

Gasilski praznik v Radvanju

Svečano razpoloženje. Bakljada. Budnica. Položitev vencev umrlim članom in maša na prostem. Seja mariborske župe. Velika vaja. Obhod po vasi in veselica.

Vse se je pripravljalo, kako bi čim svečaneje proslavilo jubilej gasilcev, 40-letnico neumornega človekoljubnega delovanja mož, ki iz lastne iniciative prisloji bližnjemu na pomoč. Fantje in dekleta so ves teden pripravljali material za slavoloke, okrasili so gasilski dom, orodje ter veselilni prostor. Kar na mah je v soboto zraslo v Radvanju 15 slavolokov.

V soboto zvečer je bila ob svitu bakelj in med streljanjem bakljada. V nedeljo jutraj, komaj se je danilo, so pa že odjeknili streli, in naznanili Radvančanom, da je treba vstati in udeležiti se slavnosti. Ob 7. uri so se podali gasilci na pokopališče in počastili spomin umrlih tovarišev. Sledila je služba božja na prostem ob sviranju pekerske godbe. Katehet g. Pribožič je v lepih besedah razložil človekoljubno delo gasilcev, nakar je učenka Marica Korošičeva v imenu mladine pozdravila gasilce in jim čestitala k jubileju. G. načelnik Pinter je pozdravil zbrano občinstvo, župana g. Vizoviška in ves občinski odbor, g. pl. Jurkoviča ter razne delegate sosednih gasilskih društev, nakar je tajnik g. Kalič opisal delo v 40 letih, se spomnil ustanovnih članov ter povdaril, da je samo eden dočkal jubilej, g. Ivan Verdonik, ki je prišel k proslavi v kroju. G. župan Vizovišek se je v imenu občine zahvalil gasilcem in zaklical kralju trikratni »Živijo!«, nakar se je razvila

lepa povorka proti gostilni Anderle, kjer je bila slavnostna seja mariborske gasilske župe II. Pred sejo je vodil g. Klemenčič s Pobrežja tečaj za društvene tajnike ter jim razložil izpolnjevanje novih tiskovin.

Ob tej priliki so poslali radvanjski gasilci novemu ministru za telesno vzgojo pozdravno brzojavko, rešili razne zadeve in se podali k skupnemu kosilu.

Ob 14. uri je bila pod pokroviteljstvom župnega načelnika g. Pfeiferja najprej tehniška vaja pred gasilskim domom. Vse se je izvršilo v najlepšem redu in v najlepši skladnosti. Nato je bila velika vaja z Zg. Radvanju. Navidezni ogenj je bil na poslopju posestnika Felica v eni minuti so bili vsi gasilci na mestu in v treh minutah pa alarmu so že od 3 strani napadli navidezno goreči objekt. Vaja je uspela jako dobro. Radvanjčani imajo turbinko firme »Rosenbauer«, ki deluje z 6—8 atmosferami in odda v minuti 600 l vode.

Po končani vaji je bil po vasi obhod z godbo, nakar so se gasilci podali na veselilni prostor k »Lipi«, kjer je bilo zbrana rekordno število občinstva.

Radvanjskim gasilcem čestitamo še enkrat k jubileju 40letnice obstoja ter jim izrekamo za njih požrtvovalno delo vse priznanje. Upamo, da bodo vztrajali na tej lepi poti in čurvali domove pod zelenim Pohorjem pred uničujočim ognjem. K. V.

Sokolstvo

Kulukarji Sokola I.

Zadnji čas imajo svoj eldorado kulukarji tam ob Magdalenski ulici. In koliko jih je! Ne moti jih ne vročina ne številni gledalci. Zagorele roke dvigajo krampe in lopate ter v pravem sokolskem nadušju udrihajo po zemlji in jo razmetavajo. Drugi zopet »šofirajo« samokolnice, nekateri že prav spretno. (N. pr. sestra Vera!) Še pred kratkim hribovita tla, so se zravnala, s plotom pa je prostor dobil novo obliko. Pa ne samo podnevi, tudi ponoči, tja do 10. ure, pojeta krampe in lopata. (Vmes seveda tudi kulukarji.) Mogočna razsvetljava omogoča delo tudi ponoči.

Dan 7. avgusta se bliža in ta mora biti kronan z uspehom. Tega se kulukarji zavedajo, vedo pa tudi, da bodo s svojim delom ustvarili telovadišče, ki bo njim v

korist, ponos in čast! In to je vir navdušenja, ki prehaja v lopate in krampe.

Seveda pri delu tudi ne manjka zabave. Kakor hitro izgine načelnik Vite za plotom, se začne. Skupina kulukarjev posnema pri delu mestne delavce, drugi zopet prevažajo v samokolnicah telesnosti kulukaric, oziroma narobe. — Bratu S. se pa večkrat zahoče španske bikoborbe. In koj se najde toreador! Bika zaigra navadno z velikim neuspehom inicijator sam. — To vse dotlej, dokler se ne začuje spoštovanje in strah vzbujajoče opozorilo: »Načelnik gre!!« — V gramozni jami se z velikim uspehom uveljavlja brat blagajnik. Takoj se vidi, da je bil v vojni! Kramp suče kakor bridko sabljico, pri čem pa očitno misli na shujševalno kuro... In tako vsak dan! Mnogo dela in malo zabave. Številni gledalci pa se dan za dnem čudijo vztrajnosti zagorelih Sokolov. Nekateri majojo z glavami, kritizirajo, hvalijo. V marsi-

Učite se pravilno solnčiti

Nivea-cremo ali oljem



To se pravi, nikdar ne solnčiti mokrega telesa in vedno poprej telo nadignite. S tem zmanjšate nevarnost bolečine povzročajoče solnčarice, obenem pa dobite lepo zagorelo kožo, — tudi pri oblačnem vremenu. Nivea-crema in Nivea-olje sta nenadomestljivi. Ni na celem svetu druge kreme ali mila za negovanje kože. Ki bi vsebovalo Eucerit, na katerem temelji edinstveni učinek. 40 t

Nivea krema: Din 5.— do 22.—
Nivea olje: Din 25.— do 35.—

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

katerem je tudi precej skritega ponosa, češ: tudi naši Sokoli bodo imeli svoje telovadišče!

Sokolska prireditev v Špitališču na letnem telovadišču

je v nedeljo 31. julija t. l. popoldne izredno dobro uspela. Sosedne sokolske edince so prihitele po večjih in manjših zastopstvih peš preko hribov v to majhno idilično vas, ki je postala tekom dobrega leta trdno sokolsko gnezdo, v katerem se gibljejo najboljši fantje. Letno telovadišče je bilo okusno okrašeno. Telovadni spored je obsegal 8 točk, ki so občinstvo naravnost presenetile; zlasti so bili strumni nastopi četnikov. Zbrano občinstvo so pozdravili br. četni starešina Anton Berce, brat starešina dr. Mejak je imel daljši programatični govor, brat Nemeč je pa pozdravil kmečko mladino. Nasprotniki so seveda morali zopet pokazati svojo onemoglo jezo in to na prav kulturn način, ko so polili zemljišče pred vhodom na telovadišče z gnojnico.

Kip Sokola I.

ki ga prejme v prehodno last zmagovalca meddruštvene štafete 7. t. m., je razstavljen v izložbi urarja Bureša v Vetrinjski ulici.

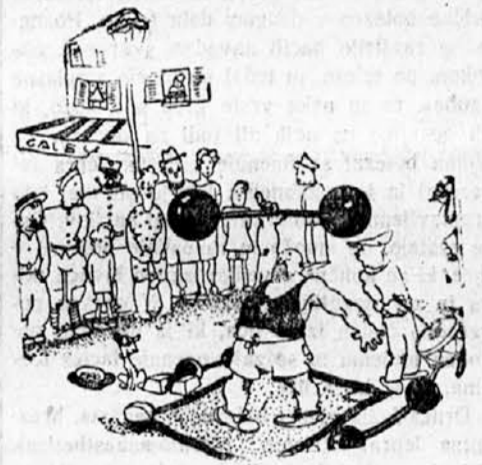
Sokoli konjeniki.

Prva jahalna vaja bo jutri v sredo ob 18. uri v topniški vojašnici v Stritarjevi ulici. Pridete vsi in točno! Zdravo!

Sport

Maratonski težkoatleti v Celju.

Ob priliki sportnega dne SK Olimpa v Celju v nedeljo 31. julija je bil večer določen težkoatletskim nastopom z roko-borbnimi in boksnimi točkami. Tega nastopa so se udeležili tudi najboljši težkoatleti SSK Maratona iz Maribora, ki so pod vodstvom podpredsednika dr. Vatovca in agilnega sekcijskega načelnika Jožeta Vidica ter v spremstvu 30 tovari-



»Drži se dobro, veter se je obrnil!«

Vsevolod Ivanov:

Povest o dveh konjih agramskih

»Našega posestva gotovo ne poznaš? Naše posestvo, posestvo Železnovih, je bilo slavno ob vsem Jaiku. Že za časa Stenke Razina, ki je bil velik čarovnjak, je plnil naš praded Jevgraf Železnov konje, ki jim pravimo agramski. To so ti bili konji! Iz Turkestanu so prihajali ljudje k nam, tisoče rubljev so plačevali za njih. Črede smo imeli, stotine glav in še več; jaz ne vem koliko. Moja mati, Bog naj jo blagoslovi, je nosila okoli vratu sarafan, našit z indijskimi dragulji, in hiša naša je bila iz opeke, dve nadstropji visoka in z železno streho.

Otroci? Otrok sem imela mnogo, deklic največ in dečka sem rodila dva, Jegorja in Mitjo. Jegor, ta je bil playolasec, prvi ruski mladič, kakor slama od solnca zbledel, a Mitja pa črn hudič, kakor da bi bil njegov oče Kirgiz. Dve leti sta bila narazen; toda v šolo sta hodila skupaj. Tudi v gospodarstvu sta bila vedno skupaj. Ko sta morala na vojno, je podaril oče vsakemu žrebico najboljšje pasme. Na pasme se je razumel, Bog mu bo di milostljiv, bolj nego najpremetenejši cigan. Jegor je dobil Serka in Mitja Igrenko.

Žrebeti sta rastle ko v pravljici. Na fronti, pri neki paradi, je videl veliki junak Radko Dimitrijevič naša agramska in je vprašal Jegorja: »No, moj sin, kakšen oves polagate tem izbornim konjem?« »Naš,« je odgovoril Jegor, »raste ob Jaiku!« Tedaj je zaukazal general svojemu

adjutantu, priskrbiti enak oves in ga polagati njegovemu konju.

Več nego enkrat sta rešila konja življenje mladih kozakov, in samo na takem konju se je lahko Mitji posrečilo, da je iztrgal iz rok Nemcev polkovno blagajno. Dva Jurleva križca je dobil za to.

Na jesen so jih odpustili; mogoče, da sta se vrnila svojevoljno, ne vem. Preko dvorišča sta šla, eden na desno, drugi na levo. Ko sta zadela drug ob drugega, je udaril Mitja po svojih prsih, da so križci zazveneli, in kričal: »Za carja se borim in svoje vere se ne pustim dotakniti! Ne dopustim, da bi napravili iz cerkve hlev! In svojega posestva ne delim s Kirgizi in drugimi psi!«

Kričala sta drug na drugega, kakor da si nista brata, temveč Bog ve kaj. Ves dan sem jokala, prižgala lučko Materi božji in molila: »Pomiri njih srca, sveta!« Toda razumela sem ju vedno manj. Kaj imata med seboj? Rekla sem Mitji: »Razdelita si!« Toda on: »Ne, ne dam upoštevati svojega grunta.« In Jegor: »Vse je last ljudstva!« Kdo mu je to vcepil v glavo, ni mogel nihče od kozakov razumeti.

In še več nesreče je bilo. Jegor je imel mlado ženo. Lepa je bila. Obraz, čist kakor mleko, visoko rastla, na konje se je razumela bolj nego marsikateri možki. Mitjini križci so jo zapeljali, ali kaj drugega, — na tihem sta si začela pošepetavati. Nekoč sem jo nabrisala z metlo, pa se je zaletela vame in siknila kakor kača: »Ti, hudičeva babica, glej rajše na svojega sina Jegorja! Vse kozake bo razdvojil, baševik je postal!« Kaj so baševiki, ni takrat pri nas še nihče vedel. Zamenjavali smo jih z menoniti.* Ti so

* Verska sekta.

tudi prinesli svoje krivoverstvo iz Germanije.

Novi kozaki so prišli na dopust, jahali od vasi do vasi in klicali: »Čas je prišel, razdelite si posest častnikov, zdaj je prišla svoboda.« Nekega dne je stopil k nam ataman in dejal Mitji: »Pridi z menoj v uradno poslopje, mladi bojevnik. V mestu se upirajo vojaki. Nekaj kolovodij moramo poloviti.«

Prav takrat je bil Jegor v mestu. Tedaj si je Mitja obesil vse svoje križce in je šel.

Kaj se je zgodilo, ne vem. Mitja se je vrnil in se vlegel s škornji in ostrogami na prično. Kmalu nato je prišel moj drugi sin. Že na pragu je zakričal: »Mitrij Železnov, doli s prične! Aretiram te radi upora zopet ljudsko oblast!«

Mitja je molče vstal. Poleg peči leži pri nas vedno kup lesa. Pograbil je drvo, udaril v skoku brata, Bog pomagaj, rodnega brata po glavi in zbežal. Jegor je zaječal in se zrušil. Toda po eni minuti je spet vstal in rekel: »Nikjer ne boš ušel kazni! Konjski hlev sem zaklenil.«

Naš konjski hlev se je zapiral z železno zaporo. Zgrabila sem svojega sina za roko, toda on me je potisnil vstran in prijazno dejal: »Bodi mirna, mati jaz bom ljudski junak in rešitelj!«

Nato je šel tiho skozi vrata. Jaz za njim. Na dvorišču je kričal: »Kdo se je drznil odpreti mu hlev? Dva ključa sta, enega imam jaz, drugega moja žena!«

Pogledal je ženo, nategnil je brke. »Omogočila si mu beg, morilcu, izdajalcu! Srečno!« Jaz pa mislim, da ga je bolelo najbolj, ker je dala Mitji njegovga žrebca Serka. Kajti agramski žrebec je bil najboljši med najboljšimi. Nikoli se

ni mogla poskusiti Igrenka z njim, četudi je Mitja na njej zaslužil svoja dva križca. Jegor je pripeljal kobilu Igrenko na dvorišče, jo potrepal po vratu, osedlal in odjahal. Svoje žene ni pogledal več.

V tisti noči je bil pri nas preobrat. Z Jegorjevo silo so priborili zmago. Kozaki, ki so držali z generali, so morali čez reko nazaj. Na njih zasledovanje se je podala četa pod Jegorjevim poveljstvom. Bilo je v novembru, bridko mrzlo, sneg je ležal, sled je bila vidna. Ob pašniku jih je Jegor dohitel. »Udajte se,« je zaklical, »ali pa vas vse postrelimo s strojnico.« Kozaki pa z golimi sabljami nad nje. Jegorju so začele pešati moči, proti njegovim očem je prašil sneg, ničesar več ni videl, a kozaki so kosili in bodli. Hotel je zapovedati umik. Sovražnika ni moč ugnati.

Tedaj pa se je zgodilo, da je kobila Igrenka pod njim zahrzala. Na drugi strani je odgovorilo. Konja sta se spoznala. Serko in Igrenka. Jegor je dvignil glavo in glasno zaklical: »Mitja, brat, ali si ti?«

»Jaz sem!«

Skozi vrste kozakov se je zatekel Mitja zoper brata.

»Zdravstvuj, Mitja!« je rekel Jegor in ga udaril s sabljo v sredo med oči.

Tako strašno so se ustrašili kozaki nad činom, da so se vdali. Jegor pa je potegn timer samokres in šel k žrebcu Serku: »Nosil si me — tudi brata si nosil! Zdravstvuj!« ... Četudi so ga pregovarjali, četudi so mu vroče tekle solze, žrebca je ubil ... Trnje je od takrat prerastlo moje srce. Noben čas mu ne more vzeti bolesti, noben čas ne more posušiti njegovih solz ...

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Končno je bila vsa stvar zanj ugodno rešena; toda kaj kmalu je postal zopet nepriljubljen. Ker je bil v Ameriki član baptistov, je dobil od svoje cerkve nalog, naj se v Rusiji pozanima za baptiste in naj skrbi za to, da bodo dobili tudi oni nekaj hrane. Ko je s svojim delom pričel, je kmalu odkril, da imajo sovjetske oblasti svoje nazore glede razdelitve hrane in da jim je zelo neprijetno, da se je zavzel za člane neke verske skupine. Kljub temu se je odločil, da izvrši naročila, katera so mu bili v domovini dali in da bo svojim verskim bratom skušal pomagati kjer bo le mogel, ne da bi pri tem kršil sovjetskih predpisov.

Glavna težava je obstojala v tem, da ni vedel kje naj poišče baptiste. Ker sam ni obvladal ruščine, je bil v vsakem oziru odvisen od ljudi, ki so skupno delali s komisijami pomožne akcije. Od enega teh Rusov je izvedel, da bi ga lahko neka grofica Tolstoj, oddaljena sorodnica slavnega pisatelja, spravila v stike z različnimi voditelji baptistov. Misli je, da se ne bo pregrešil zoper sovjetske pred-

pise, ako jo povpraša, posebno ko se je sama zanimala za delo pomožnih akcij. Nekega večera se je z ostalimi Američani udeležil sprejema v njeni hiši. Grofica mu je dala zaželjene informacije v neki majhni sobici, katero je uporabljala kot pisarno. Razen nekaj intimnih prijateljev in njegovih tovarišev, ni bil nihče drugi navzoč, ko je z njim govorila.

Kljub temu pa je naslednji dan prišel k njemu policist, prav ko je hotel sesti k kosilu in ga pozval, naj gre takoj z njim k zastopnikom črke. Zelo je bil začuden, ko so mu uradniki predložili dobesedno poročilo njegovega razgovora z groficom. Misli je, da je popolnoma zaupno govoril z njo. Zopet je sledilo ure trajajoče zasliševanje in do konca svojega bivanja v Rusiji je ostal zaznamovan. Ni mogel storiti niti koraka, ne da bi ga bil pri tem nadziral kak čekin agent. Nadaljnih neprijetnosti je bil obvarovan le radi tega, ker je odslej opravljal svojo nalogo zgolj mehanično in poslovno.

Iz tega vidimo, da se Sovjetska Rusija, kar se tiče opazovanja domačinov in tujcev, od prejšnjega režima ne more več ničesar naučiti. V G.P.U. so razen prejšnjih uradnikov »Ohrane« nastavljeni tudi novi uradniki, ki pripadajo najrazličnej-

šim rodovom in narodnostim. Pogoj za vse pa je članstvo komunistične stranke. Eksekutivna oblast je popolnoma v rokah predsednika Menšinskega, ki je po smrti Džeržinskega prevzel to mesto. Njemu podrejen je upravni svet, ki ga tvori dvanajst direktorjev. Podružnice so v vsakem mestu Rusije.

G.P.U. ima lastno armado, letala in plinske oddelke in je vedno pripravljen oditi na katerikoli kraj Rusije. Posadka Moskve je Menšinskemu prav tako na razpolago; pošta, telegraf in telefon so pod njegovim neposrednim nadzorstvom. Tisk pa je, kot je to bilo v carski Rusiji, pod strogo cenzuro.

Glavni stan GPU obsegavo Ljubljanko, četrt v Moskvi, kjer ima svoja lastna sodišča in zapore. Slednji pa so le zbirališča za politične zločince, katere obsodijo na zapor ali deportacijo. Od tu jih pošljejo v razna središča severnih in vzhodnih pokrajin, kot sta na primer Murmansk in Tobolsk, kjer jih potem pošljejo v koncentracijska taborišča.

Mnogi izmed njih niso ničesar storili; le ena neprevidna beseda ali pa zaseben spor z uradnikom G.P.U. zadošča za aretacijo. Žrtve potem izgine v Sibirskih puščavah, kjer končajo mraz, bolezni in ne-

zadostna hrana njegovo življenje. Pravi, da umre v politični ječi na Solovki, otoku v Belem morju, vsako leto tri tisoč ujetnikov. Otok je zamrznjen osem mesecev na leto. Teh števil pa ni mogoče kontrolirati, kajti G.P.U. ne vodi nikakega seznama o svojih žrtvah. Jasno je, da vlada, ki porablja toliko energije za nadzorstvo zasebnikov, ne more zanemariti vohunstva v drugih državah. Kajti potrebno je mnogo informacij za boj proti kapitalizmu. Naš komunist, delegat X., je imel priliko obiskati Ljubljano št. 2, kjer so nameščeni uradi za zunanje zadeve in protivohunstvo. Vse tretje nadstropje je na razpolago izključno tem uradom, v katerih pregleduje kader štiridesetih specialistov vse došle dokumente in jih prilaga raznim aktom.

K najzanimivejšim prostorom spada soba št. 161, kjer pregledujejo in urejujejo poročila zunanjih agentov, preden jih odpošljejo posebnim oddelkom, ki se bavijo z vojaškimi, mornariškimi, političnimi, finančnimi, zemljepisnimi in drugimi zadevami. Ti oddelki imajo potem še pododdelke. Vojaški oddelek je na primer razdeljen na dva oddelka. En oddelek se bavi z informacijami o armadah tujih držav, drugi oddelek pa obravnava poročila o vojnih dobavljalcih in arzenalih.

Dr. Z. Matlašč, Maribor:

Biblijska bolezen gobavost

POSTOPANJE Z BOLNIKI OD NA JSTAREJŠIH ČASOV DO DANES.

II.

Povzročitelj gobavosti je bil odkrit po Norvežanu Hansenu leta 1873. To je približno 2 in pol tisočink mm dolga palčica, ki je zelo sorodna bacilu sušice ter se od nje le težko razlikuje.

Lepra je bolezen, pri kateri bacili lahko preplavijo s časom vse dele telesa. Navadno se začne infekcija v nosu, kjer povzroči dolgotrajni tur ali čir. Je pa tudi mogoče, da se prične bolezen v drugem delu telesa. Pozneje se razširijo bacili navadno s krvnim obtokom po telesu, in tedaj nastanejo zloglasne »gobe«, to so neke vrste grče pod kožo, ki jih opazimo na udih ali tudi na obrazu. Ta oblika bolezni se imenuje grčasta (lepra tuberosa) in je pogubnejša, ker je pri njej telo preplavljeno s silnimi množinami bacilov. Grče rastejo, se množe in razpadajo pozneje v ture, ki se končno z veliko izgubo živega tkiva in z brazgotinami zacelijo. V obrazu povzročijo čuden izraz lica, ki je nekoliko podoban levjemu in se zato imenuje facies leonina, to je levje lice.

Druga lažja oblika bolezni je pegasta, brezčutna lepra. (Lepra maculo-anaesthetica). Pri njej je število bacilov v telesu neprimerljivo manjše kot pri grčasti. Radi tega je potek pri tej tudi eminentno kroničen, t. j. počasen. Tudi ni redko, da pride s časom do zastoja v poteku bolezni, ker prevlada odporna sila organizma, ki v zelo srečnih primerih bolezen lahko čisto premaga, kajpada, že poprej povzročena škoda se ne dá več popraviti. Značilno za to obliko je, da se prikažejo najprej na koži pege ali izpuščaji; v njihovem obsegu postaja koža polagoma s sredine proti robu manj občutljiva in končno čisto brezčutna. Posebno težka komplikacija pa je, če se loti bolezen živcev, ki potem v obsegu, kjer so oboleli, ne morejo več izvrševati svo-

jega oživljajočega vpliva na one dele, ki jih morajo oskrbovati in ki radi onemoglosti počasi odmrajo. Tako strolnijo posamezne mišice in posledica je, da dobijo prizadeti udi stalno skrčeno obliko, ali pa strohni kar ves kos uda, ki s časoma odpade. To je okrnjena oblika, lepra mutilans. Prvotno pri njej je torej obolenje živcev, ne pa gniloba. Bolezen se lahko pojavi v kosteh, v očeh in drugod v telesu. Do tako hudih izrazov pa pride vendar le bolj redko. Sčasoma si pa pri istem bolniku lahko sledijo vse oblike bolezni. Pogosto bolezen po mnogoletnem hiranju zastane in se ne širi več dalje. Medtem nastala škoda je pa za bolnika usodna in nepopravljiva.

Bolezen je gotovo nalezljiva, pač pa so za infekcijo navadno potrebni zelo dolgotrajni in ozki stiki z bolnikom. Zato nastopa navadno tudi familiarno, odnosno pri osebah, ki žive v skupnem gospodinjstvu.

Bolniki izločajo bacile v izobilju na razne načine: iz razpadajočih grč, s kožnimi luskami (kot pri škrlatinki), s samim znojem, s izpljunki in iz nosa ter s finimi slinastimi kapljicami pri kašljanju in govorjenju. Pri bolj dostopnih, inteligentnejših pacientih in pri razumni okolici, danes niso več potrebna tako drakonična sredstva v zaščito zdrave okolice, kot so gori opisana. Po norveškem zakonu z leta 1885. n. pr., zadostuje izpolnjevanje obče higienskih pravil ter posebna pažnja, da ima bolnik lastno sobo in celo opremo, ki se mora stalno desinficirati. Bolj stroge mere so potrebne le glede občevarjanja z zdravimi osebami in glede takih bolnikov, ki imajo odprte rane. Tu je treba seveda predvsem poskrbeti za to, da se čimprej zacelijo. Znatni in zanesljivi zdravilni uspehi se pa pri gobavosti doslej še niso dosegli.

Razstava malih živali v Ljubljani

Druga velika razstava društva »Živalca«.

Druga velika razstava »Živalca« bo od 3. do 12. septembra t. l. na velesjemu v Ljubljani v paviljonu J, takoj pri glavnem vhodu na desno.

Sporod razstave je naslednji:

10. avgust: Priglasitev živali za razstavo po priloženi prijavi; 20. avgust: Odbor pošlje potrdila o sprejeti prijavi; 1. september (četrtak): Dovož razstavnih živali in predmetov na razstavnem prostoru ter veterinarski pregled; 2. september (petek): Ocenjevanje in razdeljevanje nagrad (pokalov); 3. september (sobota): Svečana otvoritev razstave; 8. september (praznik): Ob 10. uri dopoldne žrebanje nagrad za pravilne odgovore na razpisana tekmovalna vprašanja v listu »Moj dom«; 13. september (torek): Odpošiljanje razstavnih živali in predmetov.

Odbor vabi vse članstvo in ljubitelje reje malih živali, da se udeležijo razstave. Razstavljajo samo člani društva »Živalca«. Član lahko postane vsakdo, kdor plača na leto članarino 24 Din in 2 Din za člansko izkaznico s pravili.

Jesenska razstava »Živalca« bo nameščena v paviljonu J. in bo urejena po skupinah. Takoj pri vhodu bo književnost, poleg kužuhovina in izdelki iz usnja. Dalje bodo razstavljeni kunci in bobri »Nutrija«, psički, mačice, morski prašički in bele miši. Za tem bo oddelek za predmete in razne vrste krmil, dalje bodo kontrolna gnezda, napajalniki, umetne koklje, valilni aparati, orodje za kapunjenje, tehtnice za jajca, stroji za mletev kosti, žične kletke za ptice, jasli in kletke za kunce, škatle za prenos jajec in izleglih piščet. Dalje bo poseben oddelek domačih in tujih ptic, zatem oddelek z golobi, grlicami, fazani, pavli itd.

Končni oddelek je namenjen kokošim, racam, gosem in puranom.

Razstavnina za perutnino in kunce znaša 10 Din, za golobe, grlice itd. pa 5 Din od kletke ves čas razstave. Drugo po dogovoru. Društvo razpolaga samo s kletkami za perutnino, kunce in golobe. Za druge živali, kot ribice, ptice, bobre »Nutrija« itd. si morajo razstavljalci preskrbeti sami kletke, odnosno posode. Hrana in snazjenje za časa razstave oskrbuje društvo. Prijavne pole naj pošljejo razstavljalci točno izpolnjene do 10. avgusta t. l. zaradi pravočasnega vpisa v velesajmski katalog. Na prepozno došle prijave se odbor ne bo oziral. Od prodaje živali obdrži društvo 10% od kupnine. Radi tega naj člani navedejo najnižjo prodajno ceno.

Živali namenjene za razstavo naj pošlje članstvo v prostornih zabojih, opremljenih s točnimi podatki o njih vsebini. Bolne in za razstavo neprimerne živali bo veterinar zavrnil. Zaboje z razstavnimi predmeti in živalmi je treba opremiti z označbo »Razstavno blago« in nasloviti na: Velesajem, Ljubljana, Gorenjski kolodvor. Vsakemu razstavljalcu vrnemo brezplačno razstavljeno blago po železnici.

Grozen zločin.

V neki londonski ženski bolnišnici se je pripetil prejšnji teden grozen in krvav dogodek. V bolnišnici se je zdravila že dalj časa žena inženirja Lloyda. Bolehala je za strašno kožno boleznijo in je bila operirana na licu. Ko jo je inženir obiskal, je bila vedno obvezana, tako da ni videl njenega obraza. Prejšnji teden pa mu je zdravnik sporočil, da je žena ozdravela. Na njenem obrazu so se še vedno poznale posledice hude bolezni. Ko je mož vstopil v bolniško sobo in zagledal svojo ženo s spačenim obrazom, ga je tako prevzelo, da je planil nanjo in ji z nožem prerezal vrat.

Stanovanje (dve sobi in kuhinja) oddam v najem mirni stranki. — Zrinjskega trg 6. 2439

Predno vam bo kolo ukradeno javite pri »Kolozaščiti«. Kralja Petra trg 6, tel. 2506 2347

Britje 2, striženje 4. Samo pri »Franko«, Mlinska 8. 2364

Sprejem gospo ali gospodično v lepo svetlo sobico s hrano ali brez. Istotam se sprejme boljši delavec stanovalec z zajuterkom ali s celo hrano in oskrbo, mesečno Din 500.-. Frankopanova ulica 23, prtiličje. 2429

Sobo, prazno brez štedilnika oddam s 1. septembrom samostojni boljši osebni, kuhanje ni dovoljeno. — Stritarjeva ulica 5 I. 2434

Sobo in kuhinjo, v bližini Magdalene, takoj oddam dvem osebam. Pobreška cesta 21, Maribor. 2432

Lepo, solčno dvosobno stanovanje v centru, najraje v bližini parka išče mirna stranka. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 2436

Stanovanje dve sobi in kuhinjo takoj oddam. Fochova ulica 40. 2431

Novo kolo Din 980.-. Novi okvirji za kolesa Din 350.-, na prodaj v Tattenbachovi ul. 1 I. 2430

Stanovanje oddam. Betnavska cesta 39. 2433

Bučno olje dobro in sveže priporoča J. Höchmüller, tovarna bučnega olja Maribor, Taborska ulica 7. 2435

! NOVO ! Aleksandrova cesta 19! (zraven prekajevalnice Benko). Okusni črni, beli in mlečni kruh; pecivo, keks, suhor. I. marib. delavska pekarna. 2162

Trgovski lokal 20x3,70 m velik s 1. septembrom oddam v najem. Gosposka 5, Vicel. 2437

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Denarnice za kovani denar v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2301

Učenca sprejemem v manufakturno trgovino. Karol Jančič, Maribor, Aleksandrova cesta 11. 2378

Uprava „Jutra“ in „Večernika“ ima večjo množino

makulaturenega papirja

zelo poceni na prodaj.

Interesenti v okolici naj pošljejo pismena naročila!